

Polybius' point of view on history and his historiographical method

Polybius'un tarih anlayışı ve tarih yazım yöntemi üzerine¹

Kamil Doğançır²

Abstract

Polybius (M.Ö. 200-118) was born in the city of Megalopolis in Hellas. He belongs to a noble and distinguished family. By the influence of his family he took important tasks in Achaean League in a short time. After Perseus' defeat at Pydna (168 BC), Polybius was one of the 1,000 Achaean nobles who were transported to Rome as hostages in 167 BC, and was detained there for 17 years. In Rome Polybius had become acquainted with Aemilius Paulus and his two sons and he was allowed to remain in Rome in the house of Aemilius, to act as tutor to the two boys. Thus the friendship began between Polybius and the younger son, who became by adoption Publius Scipio Aemilianus. Polybius differs from contemporary historians in many respects of his period. Polybius is considered as the latest and greatest historian of the Hellenistic period. And he is one of the leading historians of the Roman Republic period. These two features shows us that the History of Polybius connects Hellenistic period to the Roman period. Polybius on the one hand while witnessing the collapse of the Hellenistic Period, the other hand testifies to the rise of the Roman era. Polybius' main aim was to record the rise of Rome to supremacy over the Mediterranean states from the beginning of the Second Punic

Özet

Polybius (M.Ö.200-118) Hellas'daki Megalopolis kentinin soylu ve seçkin ailelerinden birine mensup olarak dünyaya gelmiştir. Ailesinin nüfuzu sayesinde kısa sürede Akhaia Birliğinde önemli görevlere gelmiştir. Roma'nın 168'deki Pydna zaferinden sonra Polybius'un içinde bulunduğu bir grup seçkin Akhaia Birliği vatandaşı haklarında dava açılmak üzere Roma'ya götürülmüştür. Polybius Roma'da bulunduğu süre içerisinde Roma'nın seçkin ailelerinden birine mensup olan Scipio Aemilianus'un dikkatini çekmiş ve tutsak olarak bulunduğu 17 yıllık dönemde de Genç Scipio'nun dostluğunu ve lütfunu kazanmıştır. Polybius birçok açıdan döneminin tarih yazarlarından ayrılır. Hem Hellenistik çağın son ve en büyük tarihçisi olarak kabul edilir hem de Roma Cumhuriyet döneminin önde gelen tarih yazarları arasındadır. Bu iki özelliğini birleştirdiğimizde Polybius'un Hellenistik dönemi Roma dönemine bağlayan bir mihenk taşı özelliği olduğunu görürüz. Onun eserini yazmaktaki asıl amacı Roma'nın Akdeniz dünyasındaki devletleri egemenlik altına alma sürecini kayıt altına almaktır. Ona göre bu süreç II. Kartaca Savaşıyla başlar, III. Kartaca Savaşıyla sona ermesine kadar devam eder. Hellenistik bakış açısıyla Roma tarihini yazmıştır.

¹ Bu makale III. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu'nda (25-27 Haziran 2014, Sakarya) bildiri olarak sunulmuştur.

² Asst. Prof. Dr., Uludag University, Department of History, kamil@uludag.edu.tr

War to the end of the Third Macedonian War. He wrote the history of Rome with Hellenistic perspective. His universal historiographical method reflects the characteristics of the Hellenistic period. The Hellenistic kingdoms in the claim of universality has now replaced by Rome. In other words, Polybius places Rome and its institutions on the basis of universal history. Rome governing the whole world is universal and irresistible power.

Keywords: Hellenistic historiography; Polybius; Roman empire; Ancient history; Greeks; historiographical methods

[\(Extended English abstract is at the end of this document\)](#)

Hayatı

Polybius'un tarih anlayışını ve tarih yazım yöntemini anlayabilmek için öncelikle onun yaşamını çok iyi analiz etmek gerekir. Onun yaşamöyküsünü bilmeden tarihçiliği üzerine yapılan tüm yorumlar eksik kalır. Polybius (M.Ö. 200-118) Hellas'ın Güney Arkadia bölgesindeki Megalopolis kentinin soylu ve seçkin ailelerinden birine mensup olarak dünyaya gelmiştir. (Lendle, 1992: 221; Luce, 1998: 168; Şenel, 2011: 208; Green, 1993: 273). Babası Lycortas birkaç kez Akhaia Birliği'nin *strategos*'luğunu yapmış tanınmış bir devlet adamıydı. (Ziegler, 1952: 1444; Green, 1993: 273; Luce, 1998: 168). Henüz geç yaşında babasının nüfuzu sayesinde Hellas'taki Akhaia Birliğinin politik ortamına girmiştir. (Lendle, 1992: 221). Soylu ve zengin bir aileden gelmesinin verdiği avantaj sayesinde M.Ö. II. yüzyılda alınabilecek en iyi eğitimi aldığını söyleyebiliriz. (Ziegler, 1952: 1447). Ata binme, avlanma ve ev-dışı yaşam tutkusuyla yetişmiştir. (Polyb. XXXI. 14,3; XIX, 8; Green, 1993, 274). M.Ö. 181/180'de Mısır'a gönderilen bir elçilik heyetinde yer almış, M.Ö. 169'da başkomutanlıktan sonra en yüksek ikinci görev olan *hipparkhos*'luk (=birlik süvarilerinin komutanı) görevine getirilmiştir. (Polyb. XXVIII, 6.9; Luce, 1998: 168; Green, 1993: 274; Lendle, 1992: 221).

Onun bu görevi sırasında Roma-Makedonya mücadelesi de devam etmekteydi. Roma, Hellas'daki çoğu devletin Makedonya kralı Perseus'a gizlice sempati gösterdiğinden ve yardım ettiğinden şüpheleniyordu. Bu zor şartlar altında Akhaia Birliği bağımsızlığını korumak için mücadele etmiştir. Ancak Perseus'un M.Ö. 168'de Pydna Savaşı'nda yenilmesi üzerine Roma kendisini desteklemeyen devletlere karşı harekete geçmiştir. (Luce, 1998: 168). M.Ö. 167'de Polybius'un içinde bulunduğu bir grup seçkin Akhaia Birliği vatandaşı haklarında dava açılmak

Polybius'un Hellenistik dönemden izler taşıyan evrensel bir tarih anlayışı vardır. Hellenistik çağın evrensellik iddiasındaki krallıkların yerini şimdi Roma almıştır. Başka bir deyişle Polybius evrensel tarihinin temeline Roma'yı ve onun kurumlarını yerleştirir. Roma tüm dünyayı yöneten evrensel ve karşı konulamaz bir güçtür. Polybius kendi yurttaşlarını da Roma'ya karşı gelmemeleri konusunda sık sık ikaz eder.

Anahtar Kelimeler: Hellenistik dönem tarih yazımı; Polybius; Roma İmparatorluğu; Grekler; Tarih yazım yöntemleri

üzere Roma'ya götürülmüştür. (Paus. VII, 10.11; Liv. LXV. 31.9; Polyb. XXX, 13; Lendle, 1992: 221; Şenel, 2011: 208; Green, 1993: 276). Polybius burada şansının da yardımıyla Roma'nın seçkin ailelerinden birine mensup olan Scipio Aemilianus'un dikkatini çekmiş ve bu sayede Roma dışına sürgüne gönderilmekten kurtulmuştur. Roma'da tutsak olarak bulunduğu onbeş yıllık dönemde de Genç Scipio'nun dostluğunu ve lütfunu kazanmıştır. (Polyb. XXXI, 23; Luce, 1998: 169; Şenel, 2011: 208; Lendle, 1992: 221). Bu dostluğu sayesinde Roma'nın politika ve savaş sanatını birinci elden ve en yüksek düzeyde tanıma fırsatı bulmuştur. Ayrıca İtalya'yı dolaşmış (Polyb. XII, 5) ve Genç Scipio ile birlikte Afrika'ya, İspanya'ya ve Güney Galya'ya gitmiştir. Bundan başka Hannibal'ın II. Kartaca Savaşı'nda İspanya'dan İtalya'ya giderken kullandığı yoldan Alpler'i geçerek İtalya'ya ulaşmıştır. Bu yolculuğa çıkma nedenini "bu izleri tanımak ve okuyucuya kendine özgü bir görüş bildirmek" olarak açıklamıştır. (Polyb. III, 48; III, 57-59; Luce, 1998: 169).

M.Ö. 150 yılında Polybius ve hayatta kalan diğer rehinelere Hellas'a dönmelerine izin verildi. (Polyb. XXV, 6; Lendle, 1992: 221). Bu dönemde Hellas'daki Roma karşıtı akım nedeniyle Polybius memleketinde tepkiyle karşılandı. O dönemde onun gibi Roma sempatanları Hellas'da pek sevilmiyordu. Üstelik Akhaia Birliğinin başında da Polybius'un güvenmediği Roma karşıtı radikal politikacılar vardı. (Polyb. XXXVIII, 3,10; XIII, 16,18; Luce, 1998: 170). Çok geçmeden Polybius dostu Scipio tarafından III. Kartaca Savaşına (M.Ö. 149-146) danışman olarak katılması için tekrardan İtalya'ya çağırıldı. (Lendle, 1992: 222). Bu savaşın sonunda antik dünyanın önemli merkezlerinden biri olan Kartaca'nın yok edilmesine bizzat tanıklık etmiştir. (Tekin, 2008: 28; Luce, 1998: 170; Lendle, 1992: 222 vd.). Polybius buradan Afrika sahili boyunca batıya doğru bir keşif gezisi yapmıştır. (Polyb. III, 59; Polyb. XXXIV, 15; Lendle, 1992: 222 vd.). Aynı tarihlerde Roma ile savaşa girmiş olan Akhaia Birliği yenilmiş ve Romalılar başkent Korinth'i yağmalayıp halkını köle olarak satmışlardır. Bu duruma çok üzülen Polybius hemen Hellas'a geri dönmüş ve olabildiğince uygun koşullarda anlaşma yapılabilmesi için elinden geleni yapmıştır. (Polyb., XXXIX, 3; Luce, 1998: 170; Lendle, 1992: 222 vd.). Daha sonra birkaç kez Roma'yı ziyaret etmiş ve Scipio'ya İspanya seferinde eşlik etmiş ve M.Ö. 133'de Numantia'nın ele geçirilişine tanıklık etmiştir. (Lendle, 1992: 223). Ardından Mısır ve Alexandria'yı ziyaret etmiştir. (Polyb. XXXIV, 14). Kesin olmamakla birlikte M.Ö. 118 yılında 82 yaşındayken attan düşmek suretiyle ölmüştür. (Lendle, 1992: 222 vd.; Luce, 1998: 170).

Hellenistik Çağın en büyük tarihçisi olarak kabul edilen Polybius (Tekin, 2008: 28) düşünceleriyle Yunan siyasal düşüncesini Roma'ya bağlayan halkayı oluşturmuştur. Hellas'da yetişmiş, Roma tarihini ve kurumlarını Hellen bakış açısıyla ele almıştır. (Şenel, 2011: 207). Roma'nın dünyayı ele geçişini Dünya tarihinin merkezi teması yapan Grek tarihçisi olarak da bilinir. (Lendle, 1992: 221). Hem yaşadığı dönem hem de *Historiae* adlı eseriyle Hellenistik Çağın

çöküşünü haber verir. Artık Roma Çağı başlamıştır ve Polybius'a göre buna direnmek boşunadır. Akhaia Birliği'ne de Roma ile dostça ilişkiler kurmasını tavsiye eder. Ancak iktidarı ele geçiren radikaller Roma karşıtı politika izlemişler ve sonunda Polybius'un kokuğu başına gelmiştir. Roma Akhaia Birliği'nin merkezi olan Korinth'i ele geçirip yağmalamıştır. Burada Polybius'un Roma'nın gücünü görüp gerçekçi bir siyaset izlediğini görüyoruz.

Eserleri

Polybius'un bilinen en eski eseri kendisinin hayran olduğu Akhaialı devlet adamı ve komutan Philopoimenus'un (M.Ö. 253-183) biyografisidir. Polybius bunu *Enkomion* olarak nitelendirmektedir. (Polyb. X, 21,6; Lendle, 1992: 223). Eser hakkında başka bilgi yoktur. (Luce, 1998: 170; Lendle, 1992: 223; Tekin, 2008: 28). Askeri taktikle ilgili bir araştırma olan *Taktika* adlı eserinde ise gerçek ordugah büyüklüğünün hesaplanmasını ele almıştır. Bu eser de kayıptır. (Luce, 1998: 170; Tekin, 2008: 28; Lendle, 1992: 223 vd.). Polybius günümüze ulaşamamış *Bellum Numantinum* (=Numantia Savaşı) adlı bir monografi de yazmıştır. (Luce, 1998: 170; Tekin, 2008, 28).

Polybius asıl ününü 40 kitaptan oluşan *Historiae* adlı eserine borçludur. M.Ö. 264'den başlattığı eserini M.Ö. 168/167'de Makedonya kralı Perseus'un Roma'ya yenilmesi ve böylece Hellas'ın barışa kavuşmasıyla bitirir (1-29. Kitaplar). Fakat Roma'nın M.Ö. 146'da aynı anda hem Kartaca'yı hem de Korinth'i tahrip etmesiyle eserini yeniden gözden geçirmeyi ve bu önemli olayları da esere dahil etmek için eserine 11 kitap ekleyerek genişletmeyi kararlaştırmıştır. (Polyb., III, 1-5). Daha önce yazılan kitaplara da yeni bölümler eklemiştir. (Luce, 1998: 171). Eserin sadece ilk beş kitabı tam olarak günümüze kalmıştır. Geri kalanlar ise çeşitli yazarlardaki seçilmiş parçalar şeklinde elimizdedir. (Green, 1993: 269; Lendle, 1992: 223 vd.). Eserin tahminen %30'u günümüze ulaşmıştır. VI. Kitap hemen hemen tam, XII. Kitabın aşağı yukarı yarısı, diğer kitaplar ise ancak fragmanlar halinde günümüze ulaşmıştır. Bazı kitaplar (XVII, XIX, XXVI, XXXVII, XL) tamamen kayıptır çünkü bunlar özetlerinin hazırlandığı 10. yüzyılda zaten mevcut değillerdi. (Luce, 1998: 173).

Yazarın giriş olarak nitelendirdiği I. ve II. Kitaplar M.Ö. 264'den (I. Kartaca Savaşının başlangıcı) M.Ö. 220 ye değin süren dönemle ilgili bir özet ile Timaeus'un *Historiae* adlı eserine bağlantıyı sağlamaktadırlar. (Lendle, 1992: 223; Luce, 1998: 168). III. Kitap M.Ö. 220-216 (Cannae Savaşı) arası Roma ve Kartaca'daki durumu anlatır. Polybius bu kitap ile eserin asıl konusu olan Roma'nın Doğuya ve Batıya genişlemesini anlatmaya başlar. Bu süreçte Hellenistik krallıkların bir kısmı ilhak edilmiş bir kısmı da ancak Roma'nın lütfuyla varlığını devam ettirebilmiştir. Aynı şekilde İspanya ve Kuzey Afrika'nın bir kısmı da Roma egemenliğine

girmiştir. (Luce, 1998: 168). IV. ve V. Kitaplar aynı zaman dilimi içerisinde Doğu'daki olayları anlatır. VI. Kitap anayasalar teorisine ilişkin bir araştırma ve Roma anayasasının değerlendirmesidir. XII. Kitap erken dönem tarihçilerinden Timaeus ile çatışmaya ayrılmış, XXXIV. Kitapta ise bilinen dünyanın coğrafyası anlatılmaktadır. XI. Kitap genel indekstir ve kronolojik özeti ve içindekilerle ilgili toplu bir bakışı içerir. (Luce, 1998: 172-173; Lendle, 1992: 223 vd.). Genel olarak *Historiae* adlı eserde Roma Cumhuriyet Dönemi ve Helenistik Çağ olaylarından kesitler yer almaktadır. (Tekin, 2008: 28).

Polybius'un kaynakları çok çeşitlidir. Edebi kaynaklar, resmi belgeler, arşivler, tanıkların sorgulanması, gezilen görülen yerler ve arkeoloji bunların en önemlileridir. M.Ö. 220'den önceki Grek olayları için Aratus ve Phylarkhus'dan, I. Kartaca Savaşı için Fabius Pictor ve Plinius'dan, I. Kartaca Savaşının ön hazırlıkları için Timaeus'dan, Ephoros, Theopompos vb. gibi yazarların eserlerinden faydalanmıştır. Resmi arşiv malzemeleri, anılar, söylevler ve yazıtlar diğer kaynak grubunu oluşturur.

Tarih Anlayışı ve Tarih Yazım Yöntemi

Polybius'un yetişme tarzı ve siyasal yazgısı tarih anlayışını da doğrudan etkilemiştir. Tarih ve tarih yazımı hakkındaki görüşleri de Helenistik Çağın edebi geleneklerini yansıtır. Ana teması Helenistik dünyanın çözülmesidir. (Walbank, 1979: s. 1 vd.). Polybius'un coğrafyası Akdeniz havzasıdır. Eserinde bu coğrafyadaki siyasi olayları anlatır. Coğrafyayı tarih incelemelerinin asli bir parçası olarak kabul eder. Coğrafi olarak Akdeniz'i ikiye bölerek olayları anlatır. İtalya'yı anlatırken Sicilya, İspanya ve Kuzey Afrika'daki olaylarla ilişki kurar. Hellas ve Makedonya'yı anlatırken Asya ve Mısır'ı da ele alır. (Luce, 1998: 171).

Historiae adlı eserini esas olarak, Roma'nın dünya hakimiyetinin temelini oluşturan nedenleri ortaya koymak için yazmıştır. (Polybius, 1979: 40 vd.). Polybius ele almak istediği konuyu okuyucunun dikkatini çekebilmek amacıyla bir soru şeklinde formüle eder. Eserini yazma nedenini de "Kim tüm dünyanın elliüç yıl gibi kısa bir zaman içerisinde Romalıların hakimiyeti altına nasıl girdiğini öğrenmek istemeyecek kadar ilgisiz olabilir?" diyerek açıklar. (Polyb. I, 1). Geçmişteki hiçbir ulus (Persler, Makedonlar, Spartalılar vb.) Romalılar kadar devasa bir devlet kuramamıştır. Daha sonraki hiçbir güç de bu konuda Romalıları geçemez. (Polyb. I, 2; Luce, 1998: 172). Roma'nın bu kadar hızlı genişlemesi sadece Polybius'un değil, onun Yunanlı hemşerilerinin de dikkatini çekmiştir. (Dieter, 1985: 52). Polybius esas olarak Grek okuyucular için yazar. Romalıların başarılarının Roma kurum ve geleneklerine dayandığını düşünerek bu konuda kendi yurttaşlarını uyarmak ister. Nitekim Roma kurum ve adetlerini kitabının birçok yerinde açıklamaya çalışır ve hatta VI. kitabını tamamen buna ayırır. (Luce, 1998: 172). Romalı

okuyucuya da hitap etmeye çalışır. Eserinin birçok yerinde onların dikkatini çekecek yorumlar yapar. (Polyb. 31, 22; Luce, 1998: 173).

Polybius tarih görüşünü ortaya koymak için kendine şu soruyu sorar: Roma hakimiyetinden kaçmak mı, yoksa onu selamlamak mı gerekir? Bu tür sorularla aslında yapmak istediği Roma fetihlerini özellikle Greklerin benimsemesini sağlamaktı. Ancak onun bu çabalarının çok da başarılı olduğunu söyleyemeyiz. Özellikle Roma'daki sürgün hayatından sonra ülkesine döndüğünde Roma ajanı olmakla suçlanmış ve görüşlerine itibar edilmemiştir. Polybius'un amaçlarından biri de gelecek kuşaklara Roma hakimiyetinin övgüye değer bir yönetim olup olmadığını göstermekti. Eserinde örneklerle Roma'nın tüm kurumları ve anayasasıyla övgüye değer bir devlet olduğunu ispat etmeye çalışır. (Polyb. III, 4, 7, Polyb. XVIII, 28, 2-4).

Polybius'un eserini yazmaktaki esas amacı, Roma'nın yükselişinin rasyonel olduğunu açıklamaktır. Roma'nın yaptığı savaşların birbiriyle bağlantılı ve aşama aşama gerçekleştiğini söyler. (Polyb. III, 32). Roma bilinçli olarak dünya hakimiyetini elde etmek için mücadele etmiş, önceden yaptığı planı uygulamaya koymuştur. (Polyb. I, 63). Eserde bir dünya devletinin kurulması Romalılar tarafından bilinçli olarak yapılan soylu bir girişim olarak gösterilmektedir. (Luce, 1998: 184). Roma'nın yayılmacı politikasını över. (Polyb. VI, 50). Polybius'a göre; Roma'nın bir dünya devleti olmasının temelinde Roma anayasası yer almaktadır. Roma'nın karma anayasasının en iyi yönetim şekli olduğunu düşünür. Gücün çeşitli kurumlar arasında paylaştırılarak bir denge oluşturulması gerektiğini ileri sürer. (Senatus, Consul'ler, Halk Meclisleri).

Polybius'un tarih anlayışı genel olarak Thukydides'in etkisi altında kalmıştır. Thukydides gibi uzak geçmişin tarih yazımı için uygun bir konu olmadığına inanır. Eserinin konusu ağırlıklı olarak askeri ve siyasi olaylardır. Zaman olarak da kendi yaşadığı dönemi ele almayı yeğlemiştir. Eserini kendi görüşlerine ve şahitlerin ifadelerine dayandırmıştır. (Polyb. hist. VIII.13.3). Thukydides'in de ifade ettiği, "eserinin okunmasının geçici büyük bir zevk değil, fakat sürekli yarar sağlayabileceği" şeklindeki düşüncesinin benzerini Polybius'da da görmekteyiz. (Thukydides, I.22.4) Polybius geçmişin bilinmesinden tamamen gerçek bir yarar çıkarmaktadır. Eserinin pek çok yerinde tarih yazımının kazandırdığı "somut yarar" kavramını açıklamaktadır. Polybius'un tarihçiliği didaktiktir. Bu didaktik başarının temel koşulu; tarihsel olayların gerçeğe sadık kalınarak anlatımı olmalıdır. (Polyb., XXXVIII, 2,4-8) Gerçek olmaksızın tarih yazımı yararsız bir hikaye olacaktır. (Polyb. I, 14,6; II, 56,11-12). Polybius'a göre tarih yazımının amacı yaşanan olayları sonraki nesillere nakletmektir. Tarih, devlet adamlarına, yöneticilere, askerlere vb. başarısızlık karşısında soğukkanlı olmayı, cesareti kaybetmemeyi ve dayanmayı öğretir. Tarih yazımından hem pratik bir şey öğrenilir hem de daha bilgili, aktif ve gayretli devlet adamı yetişir.

Polybius anlatım metoduyla değil, bilakis anlatım konusuyla, yani devletlerin siyasi-askeri tarihleriyle ilgilenmektedir. (Lendle, 1992: 224). Polybius devlet adamları ve politikacılar için yararlı olan bu tarih yazım türünü *pragmatike* (=siyasi-askeri tarih yazımı) olarak nitelendirmektedir. (Polyb. IX, 2.5; Lendle, 1992: 227). Onun bu düşüncesinde bilimsel tarihinin kurucusu olarak bilinen Thukydides'in izlerini görürüz. Thukydides'in "eserin okumasının büyük bir lezzet değil, fakat sürekli yarar sağlayabileceği" (Thukyd., I, 22, 4) şeklindeki düşüncesi Polybius'un tarih kuramının temelini oluşturmaktadır. (Lendle, 1992: 226). Ona göre pragmatik tarih yazımı siyasi ve askeri konuları inceler. (Luce, 1998: 175; Lendle, 1992: 224). Pragmatik tarih yazımı mitoslardan, efsanelerden, genalojilerden, kentler ve kolonilerin kurulmasıyla uğraşan tarih yazımından farklıdır. (Polyb. IX, 1-2; Lendle, 1992: 224). Polybius eserini genolojik ve etnografik ekler yardımıyla daha geniş bir okuyucu kitlesi için çekici hale getirmeyi reddeder. Çünkü Polybius böyle bir eylemi dürüst olmayan ve özden uzaklaştırıcı bir tuzak olarak görür. (Lendle, 1992: 226).

Polybius *pragmatike historia* kavramı yanında *apodeiktike historia* (=ayrıntılı yada açıklayıcı tarih) kavramını da kullanmıştır. Polybius olayları tüm ayrıntılarıyla tanımlamak ve olan bitenlerin nedenlerini göstermek istediğini belirtir. Ona göre nedenlerin açıklanması her şeyden önce gelir. (Polyb. II, 37; III, 31-32).

Polybius'a göre pragmatik tarih yazarı üç konuya egemen olmalıdır:

- a.) Yazılı kaynakların incelenmesi
- b.) Olayın geçtiği coğrafyanın tanınması, hatta mümkünse bizzat görülmesi
- c.) Politik deneyim (Polyb. XII, 25; Luce, 1998: 177)

Polybius tarih yazımında kendine özgü görüşün ve siyasal deneyimin yazılı kaynakların incelenmesinden daha önemli olduğunu sık sık vurgular. Kişilerinin sorgulanmasının tarihçinin en önemli görevi olduğunu belirtir. (Polyb. XII, 4c; Luce, 1998: 178). Onun böyle düşünmesinde kendisinin de askeri yaşamda ve politikada pratik deneyimlere sahip olmasının etkisi büyüktür. Polybius'a göre belgelerin incelenmesi önem bakımından son sırada yer alır. (Polyb. XII, 25). Bununla birlikte Polybius'un kendinden önceki tarihçilerin eserlerine ve her türden yazılı kaynaklara vakıf olduğu ve de bunları arayıp bulmak için elinden gelen çabayı gösterdiği göz ardı edilmemelidir. Sadece yazılı kaynaklardan ve eski yazarların eserlerinden yararlanarak iyi bir tarih yazarı olunamayacağını da açık bir dille ifade eder. Böyle bir tarih yazarına örnek olarak da Timaeus'u gösterir. Timaeus'un elli yıl boyunca Atina'da oturarak, eski yazarların yazılarıyla uğraştığından kendisini tarih yazarı olarak görmesinin bir hata olduğunu belirtir. (Polyb. XII, 25; Luce, 1998: 177). Hatta Polybius'a göre, Timaeus'un tarih yazımı deneyim eksikliği yüzünden gerçek yaşama yabancı ve çoğu kez de yanlış olabilir. Polybius: "Sadece kitap bilginliğiyle hiçbir hasta iyileştirilemeyeceği ve hiçbir gemi kullanılamayacağı gibi, tarih yazımı da koltuktan o kadar

az yürütülebilir.” diyerek masa başı tarihçiliğine karşı olduğunu açıkça belirtir. Zaten Timaeus da askeri deneyime ve coğrafi bilgiye sahip olmadığını bizzat itiraf etmiştir. (Lendle, 1992: 228).

Polybius'un görüşleri ancak tarihi yapmış olanların tarihi yazabilecekleri anlamına gelmektedir. Meydan savaşlarını anlatmak isteyen kimse kaynaklardan yeniden inşa etmek istediği meydan savaşlarının askeri gelişimi hakkında karar verebilmek için meydan savaşlarına katılmış olmalı yada meydan savaşlarını sorumlu bir mevkide yürütmüş olmalıdır. (Lendle, 1992: 228 vd.). Doğal olarak askeri operasyonların geçtiği araziye tanınmalıdır. Ancak o zaman kaynaklarda verilen bilgilerin doğru yada yanlış olduğunu ayırt edebilir. (Lendle, 1992: 228 vd.).

Polybius'un tarih yazım yönteminin arkasında tam bir kuramsal model yer alır. Kendisinden önce yazılmış tarih eserlerini eleştirel ve karşılaştırmalı bir şekilde okumuş, olaylara bizzat şahit olan insanlarla görüşmüş, kişileri ve olayların geçtiği yerleri gidip görmek için hiçbir zahmetten kaçınmamış, olay yerlerini bizzat görerek eseri için malzeme toplamış ve bu malzemeleri işlemiştir. (Lendle, 1992: 224-225). Tarih yazımında seyahatlerin ve olayların geçtiği coğrafyayı tarihçinin bizzat görmesi gerektiğini düşünür. (Luce, 1998: 178). Kendisi de bu düşüncesine uygun olarak Akdeniz coğrafyasının birçok bölgesine seyahatler yapmıştır. Doğum yeri olan Megalopolis'teki bir yazıt onu “tüm ülkeleri ve denizleri gezmiş” birisi olarak nitelendirir. (Paus. 8.30).

Polybius'da pragmatik tarih yazıcılığı fikri hakimdir. Siyasi-askeri olaylarla ilgilenmektedir. Bu bakımdan bugünkü zaman tarihi Polybius'un anlayışına göre esas olarak pragmatik tarih yazıcılığının konusudur. (Lendle: 229-231; Dieter, 1985: 52). Zaten Polybius da araştırmasına *Pragmateia* adını vermiştir. Polybius bazı Hellenistik dönem tarihçileri gibi haz verme amacı gütmeyiz. Onun asıl amacı okuyucuya tavsiye ve öğüt (=opheleis) vermektir. Fakat eseri aynı zamanda metodoloji bakımından apodeiktike, analitik, açıklayıcı ve bilimsel niteliktedir. (Green, 1993: 271). Bu onu kendinden önceki tarih yazıcılarının okuyucuyu nesnel olarak bilgilendirmekten ziyade coşturmayı arzulayan yöntemlerinden tamamen ayırmaktadır. (Dieter, 1985: 52 vd.). Polybius eserlerinde tarih yazımının niteliği ve değeri, amacı, görev ve yöntemleri üzerine tekrar tekrar değinmiştir. Kırk kitaptan oluşan *Historia* adlı eserinin sadece XIII, XX, XXI, XXIII, XXVII, XXXV, XXXVII, XVII , XIX ve XL. kitapların fragmanlarında tarih yazımı ile ilgili notlara rastlamıyoruz. (Ziegler, 1952, s. 1500).

Polybius'a göre tarih yazım yönteminin birinci aşaması eski tarih eserlerinin eleştirel ve mukayeseli okunmasıdır. İkinci aşama göz-tanıklarının sorgulanması ve son aşama da olay yerine ilişkin kişisel araştırma (=bizzat gidip görme) olmalıdır. Polybius'un tarihçilik anlayışına göre; tarihsel araştırmaların temeli tanıkların sorgulanmasında yatar. Hatta Timaeus ile tartışmasında o kadar ileri gider ki, tanıkların sorgulanmasını tarih yazımının en önemli şeyi olarak niteler. (Polyb.

XII, 4c, 2; Lendle, 1992: 229-230). Eserinde eski dostu C. Laelius (Polybius, 1979: 405-406) ve Numidia kralı Massinissa'dan aldığı bilgiler önemli yer tutmaktadır. (Polybius, 1979: 402). Ayrıca Polybius onaltı yıl alıkonulduğu Roma'da dünyanın birçok yerinden gelen ünlü kişilerle görüşme fırsatı da bulmuştur. Polybius'un tanıştığı bu insanlardan eseriyle ilgili konularda önemli bilgiler edindiğini tahmin edebiliriz. Polybius'un kurduğu ilişkiler onun sorgulayıcı tarih yöntemini uygulamasına zemin hazırlamıştır. Olayların için de olmuş, bizzat olayların kahramanlarıyla olayları değerlendirmiştir.

Polybius'un zengin ve süslü bir üslubu yoktur ve üslubu daha önemli gören yazarları ayıplar. Tarih yazımında üsluptan daha önemli özelliklerin olduğunu düşünür. (XVI, 17; XIX, 12; Luce, 1998: 181). Polybius anlatımı sürekli olarak imalarla donatmakta, neyi kastettiğini açıkça bildirmekte, sürekli özlü biçimde tekrarlar yapmakta ve devamlı geriye göndermelerde bulunmaktadır. Tüm olası şeyler hakkında dersler eklemek için anlatımını sık sık kesintiye uğratma alışkanlığı vardı. Metnin içerisinde coğrafi bir ayrıntıya değineceği zaman bile gökyüzünün özelliklerinden başlayarak yavaş yavaş asıl anlatacağı konuya gelir. (Polyb. III, 36). Okuyucuların çıkarması gereken dersleri de eserinde ayrıca formüle eder. Polybius Timaeus'un tarih yazımına sokmuş olduğu Olympiad'lara göre tarihleme yöntemini benimsemiştir. Bunun dışında Roma konsüllerinin yıllarını ve Akhaia strategos yıllarını da kullanmıştır.

Polybius tarih yazımının didaktik yönünü de vurgular. Onun okuyucuları hem pratik hem de genel bilgiler bakımından öğretilerinin nasıl bir etki bıraktığını bilmelidirler. Ayrıca bu bilgilerin uzun vadede ne tür yararlar sağlayacağını kavrayabilmelidirler. Tarih yazımı yöneticilerin devletlerin anayasalarını daha iyi anlamasına yardım edebilir. Bu sayede devlet adamı farklı anayasaların üstün ve zayıf yönlerini görebilir ve bir halkın değerlerini ve düşünce alışkanlıklarını tanımanın ne kadar önemli olduğunu öğrenebilir. Bunlardan hiçbir şey anlamayan bir devlet adamı diplomat yada komutan yabancı kuvvetlerle başarılı bir ilişki kuramaz. (Polyb. XXXIX, 8,7; Luce, 1998: 174).

Polybius'a göre tarih yazımı devlet adamına yönetimle ilgili genel bilgiler sağlayabilir. Örneğin bir politikacı ülkesinin savunması yada fetihler için müttefik bulmak istiyorsa, diğer devletlerin tarihini de bilmelidir. (Polyb. III, 12; Lendle, 1992: 227). Aynı şekilde "Savunmada kalınırsa müttefik ve yardımcı nasıl bulunur?", "Bir saldırı savaşında kimlerden destek sağlanabilir ve statükoyu elde etmeye çalışma ve koruma için sürekli destek nasıl bulunur? (Polyb. III, 12, 31) gibi sorulara cevap bulmasına da yardım eder. İnsanların konuşmalarından gerçek düşünceleri anlaşılabilir fakat geçmişte yaptıkları işler düşüncelerini gerçeğe uygun olarak gösterir ve kimden iyilik ve yardım beklenebileceğini, kimden kötülük gelebileceğini öğretir. Sonuç olarak geçmişteki

olaylardan yola çıkılarak bugün ve gelecek için tahminler yapılabilir. (Polyb. XII, 25b; III, 4,4-8; Lendle, 1992: 227).

Polybius'a göre, tarihten kazanılan deneyim gerçek yaşam için en iyi eğitim sayılabilir. (Ziegler, 1952, 1501). Tarih yazımının amacı öğretmek suretiyle yarar sağlamaktır. Eserini okuyanların bundan iki şekilde kazançlı çıkacağını söyler: politik yaşamda aktif olmak isteyenler için bir okul ve ön hazırlık eğitimi olabilir; ikinci olarak normal okuyucu başkalarının başarıya yada başarısızlığa nasıl tepki gösterdiğini görerek kaderin cilvelerine daha kolay dayanacaktır. (Polyb. I, 1; Luce, 1998: 173). İnsan bunalımlı dönemlerinde geçmişteki önemli kişilerin hayatlarından dersler çıkararak en doğru kararları alabilecektir. Tarihten ders alan bir kişi büyük başarılar elde ettiğinde bile Scipio Africanus gibi ölçülü kalabilirdi. (Polyb. X, 40).

Polybius için "gerçeklik" tarih yazımının olmazsa olmaz unsurudur. Eğer tarih yazımı pratik dersler ve kullanılabilir siyasal eylem direktifleri sağlamak zorunda ise, doğru olmalıdır. Gerçeklik terkedilirse geriye değersiz bir öyküden başka bir şey kalmaz. (Polyb. I, 14; XII, 12; Luce, 1998: 176; Lendle, 1992: 227). Eğer bir kimse davranışlarında ve politikalarında gerçeğe uymayan kişi ve olayları örnek almaya çalışırsa istenmeyen sonuçlar ortaya çıkabilir. Bu tür durumları engellemenin tek yolu tarihçinin gerçeğe sadık kalmasıdır.

Polybius tarih yazımında genel olarak gerçekliğe sadık kalmıştır. Güvenilirliği aleyhinde öne sürülebilecek çok şey yoktur. (Luce, 1998: 180). Dinsel içerikli mucizelere inanmayı zayıf aklın bir göstergesi sayar. Ancak dinsel hurafeler ve doğüstü şeylerle ilgili öykülerin basit halkın dindarlığını koruyup beslemeye katkısı olduğunu, bu nedenle tarih yazımında yeri olduğunu kabul eder. (Polyb. XVI, 12). Aynı şekilde devlet adamları dinsel hurafeyi teşvik etmek suretiyle huzursuz halk kitleleri kontrol altında tutabilmişlerdir. (Polyb. VI, 56; X, 2). Buradan onun gerektiğinde dinin siyasete alet edilebileceğini kabul ettiği sonucunu çıkarabiliriz. Bu durum onun pragmatik tarih anlayışına da uygundur. Polybius'un eserinde Akhaia Birliği'nin düşmanlarına karşı bir önyargı sezilir. Özellikle Aitoller'den bahsederken barbar, haydut, ikiyüzlü gibi ifadeler kullanması bunun açık bir kanıtıdır. (Polyb. II, 45-46; IV,3, 67; XVIII, 43).

Polybius'un gerçeklik kaygısı sadece kendi eseriyle sınırlı kalmamış ve bazı tarih yazarlarını gerçeklik kayısından uzak olmakla suçlamıştır. Polybius'a göre bu tarihçiler tarih yazımının ciddi bir amaca hizmet ettiğini anlamamaktadırlar. Bunlar abartırlar, süslerler ve tahrif ederler. Çağdaşı olan Rodos'lu Zenon'a³ mektup yazarak eserindeki hatalara işaret etmiştir. (Polyb. XVI, 20; Luce, 1998: 177). Zenon da Polybius'un uyarısını dostça kabul etmiş ancak eserinin çoktan okuyucuyla

³ Zenon M.Ö. 3.yy. sonlarında Rodos'ta doğmuştur. Politikacı ve tarihçidir. 15 kitaptan oluşan tarihsel monografi eseri vardır. Eser büyük oranda kayıptır ve günümüze ancak fragmanlar halinde (FGrH 523) ulaşmıştır. *Chronike Syntaxis* adlı eserinde kuruluşundan M.Ö. 64/63 yılına kadar Rodos tarihini ele alır. Polybius'un çağdaşıdır.

buluştuğunu, bu yüzden eserde değişiklikler yapamayacağını bildirmiştir. Polybius, Phylarkhus⁴ gibi trajik üslupta yazan tarihçileri ayıplar, çünkü bu tür tarihçiler melodramla kendilerinden geçerler ve bozuk bir zevke hizmet ederler. (Polyb. II, 56,13; Dieter, 1985: 52). Timaeus⁵ gibi başka yazarlar ise her fırsatta söylevler yaratmışlar ve konuşanların ağzına hiçbir zaman söylemedikleri ve söyleyemeyecekleri sözler koymuşlardır. (Luce, 1998: 176). Polybius'a göre söylevler tarih yazımının asli parçasıdır, fakat tek başlarına kullanılmaları sakıncalıdır.

Polybius bazı tarih yazarlarını da savaş sanatı konusundaki yeterli bilgiye sahip olmadıklarından dolayı eleştirir. Ephorus'un⁶ deniz savaşları hakkındakiengin bilgisini takdir eder. Hatta onun deniz savaşlarıyla ilgili anlatımlarını okuyucusuna tavsiye ederek benzeri durumlarla karşılaşabilecek herkesin bunlardan önemli dersler çıkarabileceğini belirtir. (Polyb. XII, 25 vd.). Fakat Ephorus'un da Theopompus ve Timaeus gibi kara savaşları hakkındaki bilgisinin yetersiz olduğunu ima eder. Ephorus'un Leuktra (M.Ö. 371) ve Mantinea (M.Ö. 362) savaşlarıyla ilgili anlatımlarını; topografya, asker sayısı ve askerlerin hareketinden yola çıkarak tamamen gerçek dışı bulur. Kallisthenes'in İskender'in III. Darius'un yendiği Issus Savaşına (M.Ö. 333) ilişkin yazdıklarını da aynı şekilde eleştirir. (Polyb. XII, 17-22; Luce, 1998: 177).

Polybius rasyonel olmayan şeyleri *tyche* (=talih, kader) kavramı içerisine alır. (Lendle, 1992: 234). Polybius'a göre Roma'nın gelmiş geçmiş en büyük devlet olması *tyche*'nin eseridir. (Polyb. I, 4; Luce, 1998: 172). Roma'nın yarım yüzyılda meteor gibi yükselmesini *tyche* istemiştir. (Polyb. I.4,1-2). Ama Romalılar da erdemleri, nitelikleri ve çabalarıyla buna destek olmuşlardır. Polybius her fırsatta Roma'ya ve onun kurumlarına olan hayranlığını dile getirmekten çekinmemiştir. Siyasal olarak Roma'nın yenilemez olduğunu düşünmektedir. Ancak Polybius her olayı *tyche*'ye bağlayarak açıklamaya çalışan tarihçilerden ayrılır. Olayları mümkün olduğunca rasyonel olarak açıklamaya çalışmıştır. (Polyb. XXXVI, 17, 1; XXXVII, IV,1; Lendle, 1992: 234). *Tyche*'yi ancak bir olay için hiçbir rasyonel neden mümkün görünmediği zaman devreye sokar. (Polyb. XXXVI, 17,1-2; XVIII, 28, 4-5; Green, 1993: 271).

Tarih yazımının görevi, *tyche*'nin kötü sürprizlerine karşı insanları hazır hale getirmek ve sonraki nesillere aktarmaktır. Böylece barbarların ani ve beklenmedik saldırıları karşısında cesaretlerini kaybetmezler, tersine onlara bu tür kavimlerin gücünün ne kadar kısa ömürlü olduğu ve yine onları imha etmenin ne kadar kolay olduğu anlatıldığında dayanırlar ve geçmişin deneyimlerinden faydalanarak bu durumdan kurutulmanın çaresini bulurlar. Buna örnek olarak

⁴ Phylarkhus (M.Ö. 3.-2.yy.lar) Atina ya da Naukratis'de doğduğu kabul edilmektedir. Hayatının büyük kısmı Atina'da geçmiştir. En önemli eseri 28 kitaptan oluşan *Historia*'dır.

⁵ Timaeus (M.Ö. 345-250) Sicilya'da doğmuş daha sonra Atina'ya göç etmiş ünlü Grek tarihçisidir. Atina'da bulunduğu dönemde 40 kitaptan oluşan *Historiae* adlı eserini yazmıştır.

⁶ Ephorus (M.Ö. 400-330) Batı Aeolia'daki Kyme kentinde doğmuştur. Erken dönemlerden M.Ö. 340 tarihine kadar olan Grek tarihini kaleme almıştır. (Bugh, 2006: 117).

Keltlerin tüm Akdeniz havzasına korku salmaları fakat örgütlü olmadıkları için başarısız olmalarını örnek verir. İleride de Roma bir barbar istilasına uğrarsa tarih bilinci olanların nesillerin bu örnekten yola çıkarak bu durumun geçici olduğunu idrak edip cesaretlerini kaybetmeyeceklerini belirtir. (Polyb. XXXVIII, 21; Luce, 1998: 173-174).

Kaynaklar

- Bugh, G.R. (2006). *The Cambridge Companion to the Hellenistic World*. Cambridge University Press. New York.
- Burke, P. (1966). A Survey of the Popularity of Ancient Historians. *History and Theory*. vol.5, no.2, ss. 135–152.
- Dieter, F. (1985). *Einführung in die Römische Geschichtsschreibung*. Darmstadt.
- Green, P. (1993). *Alexander to Actium*. Themes and Hudson. University of California Press.
- Lendle, O. (1992). Polybios von Megalopolis. *Einführung in die griechische Geschichtsschreibung*. Darmstadt. ss. 221-234.
- Luce, T.J. (1998). *Die Griechischen Historiker*. Düsseldorf/Zurich.
- Moore, J. (1965). *The Manuscript Tradition of Polybius*. Cambridge University Press.
- Polybius. (1979). *The Rise of the Roman Empire*. Penguin Classics. translated by F. W. Walbank.
- Polybius. (1922-1927). *Historiae (The Histories)*. Translated by W.R. Paton. The Loeb Classical Library. London-New York. 1922-1927.
- Şenel, A. (2011). *Siyasal Düşünceler Tarihi*. Bilim ve Sanat Yayınları. 3. Basım. Ankara.
- Tekin, O. (2008). *Eski Yunan ve Roma Tarihine Giriş*. İletişim Yayınları. İstanbul.
- Tory, J.L. (1998). Polybios. *Die Griechischen Historiker*. Düsseldorf/Zurich. ss. 171 vd.
- Walbank, F.W. (1957). *A Historical Commentary on Polybius: Commentary on Books I-VI*. Oxford University Press.
- Walbank, F.W. (1967). *A Historical Commentary on Polybius: Commentary on Books VII-XVIII*. Oxford University Press.
- Walbank, F.W. (1970). *A Historical Commentary on Polybius*. vol I. Oxford. ss. 1-37.
- Walbank, F.W. (1972). *Polybius*. University of California Press.
- Walbank, F.W. (1979). *A Historical Commentary on Polybius: Commentary on Books XIX-XL*. Oxford University Press.
- Walbank, F.W. (2002). Polybius. *Rome and the Hellenistic World: Essays and Reflections*, Cambridge University Press.
- Ziegler, K. (1952). Polybios. *RE*. Band. XXI/2. ed. Hans Treidler. Stuttgart. ss. 1444-1491.
- Pausanias. (1964). *Descriptio Graeciae*. ed. by W.H.S. Jones. Loeb Classical Library. London.
- Titus Livius. (1954-1957). *Ab Urbe condita*. ed. E.T. Page. Loeb Classical Library. London.

Extended English Abstract

It is crucial to analyze Polybius's life well in order to understand his historical perspective and methodology of historiography. He was born in 200-118 B.C. in the city of Megalopolis as a member of one of the noble families in the Arcadia region of Hellas. We can say, he had a qualified education in 2th century B.C. thanks to being a member of a rich and noble family. After Rome defeated the Macedonian King Perseus in Pydna in 167 B.C., a group of prestigious citizens of Achaean League were taken to the Rome for being judged. With the help of his luck, Polybius attracted one of the members of prestigious families named Scipio Aemilianus, and he is saved from exile out of Rome. He gained friendship of young Scipio during his captivity in Rome that lasted fifteen years. Thanks to this friendship he had a chance to learn about Roman politics and the art of war. Besides he travelled to Italy, and went to Africa, Spain and South Galls with young Scipio. He joined the 3rd Punic War in 149-146 B.C. as advisor of Scipio. He witnessed the destruction of Carthage which had become one of the most important centers of the World. He fell down from a horse and died in 118 B.C.

Polybius is accepted as the biggest historian of the Hellenistic period. He formed the chain that connected the Greek politics to the Rome. He grew in Hellas, and evaluated the Roman history and institutions from the perspective of Hellenism. He is also known as a Greek historian who made the occupation of the World by Romans as the central theme of the World history. He tells the end of the Hellenistic Period in his life and his book named *Historiae*. Now it is the age of Rome and it is pointless to resist.

The oldest work of Polybius is a biography of an Achaean statesman and general named Philopoemen (253-183 B.C). In his another work *Taktika* which is about the military tactics, he deals with calculation of the size of a real camp. Polybius also wrote a monograph named *Bellum Numantinum* (War of Numantia) that doesn't survive in present. Polybius owes his real popularity to his work named *Historiae* which consists of forty books. We have first five books of this work. Other pieces are available in archives of different historians.

Polybius's sources are various. Literary sources, official documents, archives, questioning of witnesses, places that visited and archeology are the most important ones. He made use of different works of different writers; for Greek events before 220 B.C. he quoted from Aratus and Phylarkhus, for the first Punic War he quoted from Fabius Pictor and Plinius, and for the preparations of the first Punic War he quoted from Timaeus, Ephoros, Theopompos, etc. Official archive documents, memories, speeches and inscriptions are other group of sources.

The upbringing and political fate of Polybius affected his perspective of history directly. His ideas about history and historiography reflect the traditions of literature of Hellenistic Age. His main theme is dissolving of the Hellenistic world. His geography is Mediterranean basin. In his work, he tells about events happening in this geography. He considers geography as one of the basic tools of historical research. He divides Mediterranean to two pieces while narrating events and makes connections with Sicily, Spain and North Africa while talking about Italy. He deals with Asia and Egypt while talking about Hellas and Macedonia. He actually wrote *Historiae* to lay down the reasons that formed the basics of world dominance of the Roman Empire. He states the motivation of his work as; "Everyone wants to know about the world domination of Roman Empire in such a short period like fifty-three years." Polybius writes for Greeks readers. He attributes successes of Romans to their institutions and traditions and warns his people on this issue. Indeed, he tries to explain these Roman institutions and traditions in most sections of his book and he even reserves his 6th book for only this issue.

The real aim of his work is explaining the rationality of the rise of Roman Empire. He says the wars that Rome got involved are connected and they are pieces of a process. Rome fought against her enemies consciously in order to dominate the world and applied her plans one by one. It is pictured in the work that establishment of a world empire by Romans is a planned and noble

attempt. According to Polybius, the constitution is the basis of the establishment of Roman Empire. He thinks that the combined constitution of the Rome is the best way of government. He asserts that it is crucial to share the power among different institutions and keep the balance.

Historical perspective of Polybius is mainly affected by Thucydides. He doesn't consider the far away history as an inappropriate field for historiography like Thucydides. In his work he generally mentions about issues like military and politics. He prefers his present time to work on. His work bases on his ideas and witnesses. Polybius is a didactic historian and the basic requirement of this didactic success is telling historical events within the borders of reality. Without reality, history turns into a needless story telling. According to Polybius, the aim of history is transferring happened events to the next generations. History teaches statesman, governors, soldiers, etc. to be calm and brave in times of failures.

Polybius is interested in not the methodology of narration but the subject of what is narrated, in other words he is interested the military and political history of states. He states this form of historiography as "pragmatic" (political and military historiography).

He requires three qualities for a pragmatic historian;

- a) Investigation of written documents.
- b) Having information about the geography that the event happened in.
- c) Political experience

Polybius often emphasizes that it is more important to have self-view and self-experience on politics rather than investigation of written documents. He also clarifies the fact that it is impossible to be a good historian by making use of written documents and works of past historians. He shows Timaeus as an example for this issue. He says that it would be a mistake to consider Timaeus as a historian since he just worked on writings of past writers in Athens. Ideas of Polybius shows us that history can only be written by those who already done the history.

Polybius doesn't have a colorful and fancy genre, and he reproves writers that consider genre as more important. He thinks that there are more important qualities than genre in historiography. He generally keeps close with reality in this matter. There is nothing much to say about his reliability.